

Sygn. akt IV KK 209/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Marian Buliński

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Małgorzaty Wilkosz - Śliwy,
w sprawie J. M.

skazany z art. 284 § 3 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 4 października 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego od
wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 5 października 2010 r., /.../,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 2 grudnia 2009 r. Sąd Rejonowy uznał J. M. za
winnego tego, że: w dniu 28 lipca 2009 r. w miejscowości R. dokonał
przywłaszczenia znalezionej na swojej posesji telefonu komórkowego marki
Nokia 6233 /.../o wartości 300 zł, czym działał na szkodę K. K., to jest występku z

art. 284 § 3 k.k. i na podstawie tego przepisu w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. skazał go na karę grzywny w liczbie 60 stawek dziennych, ustalając jedną stawkę dzienną na kwotę 210 zł.

Sprzeciw od tego wyroku wniósł prokurator, stąd też sprawa została skierowana do rozpoznania na zasadach ogólnych.

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2010 r., Sąd Rejonowy uniewinnił J. M. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Wyrok ten zaskarżył apelacją prokurator, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść oraz obrazę art. 7 k.p.k.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2010 r., Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy, wyrokiem z dnia 5 października 2010 r., uznał oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i na mocy art. 284 § 3 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres lat dwóch.

Wyrok ten nie został przez strony zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 13 października 2010 r.

Kasację od tego wyroku, na korzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny.

Zaskarżył on wyrok w całości i zarzucił mu:

rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, to jest art. 366 § 1 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. polegające na zaniechaniu przez sąd wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, związanych z wartością będącego przedmiotem przywłaszczenia telefonu komórkowego i dowolnego przyjęcia, iż jego wartość wynosi 300 zł, pomimo tego, że okoliczność ta nie wynika z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, a istniała możliwość ustalenia wartości tego telefonu przez biegłego i wniósł o:

uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Zaskarżony nią wyrok wydano z rażącą obrazą przywołanych w jej zarzucie przepisów prawa procesowego

Pierwszy z nich, to jest przepis art. 366 § 1 k.p.k., nakłada na przewodniczącego składu orzekającego szczególny obowiązek czuwania, aby rozprawa przebiegała zgodnie z przepisami postępowania i aby osiągnięty został cel w postaci wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Przepis ten jest konsekwencją przyjętej w polskim procesie karnym zasady kontradiktoryjności, w świetle której sąd odgrywa aktywną rolę w dążeniu do wyjaśnienia faktycznych podstaw rozstrzygnięcia i pozostaje w związku z zasadą prawdy obiektywnej, wynikającą z art. 2 § 2 k.p.k., według którego podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne.

Realizując zatem obowiązek wynikający z tegoż przepisu art. 366 § 1 k.p.k., przewodniczący składu orzekającego powinien zmierzać do tego, aby możliwe było poczynienie takich ustaleń.

Temu obowiązkowi bezspornie nie sprostał Sąd Rejonowy.

Nie ulega wszak wątpliwości, że – w realiach ocenianego przypadku – do „istotnych okoliczności sprawy”, w rozumieniu przepisu art. 366 § 1 k.p.k., należy wartość rzeczy, której przywłaszczenie przypisano oskarżonemu. Tym bardziej gdy determinuje ona sposób kwalifikacji prawnej tego czynu.

Przywłaszczenie rzeczy wartości do 250 zł wyczerpuje bowiem znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., a przestępstwem jest dopiero przywłaszczenie rzeczy o wyższej niż 250 zł wartości.

Tymczasem Sąd Rejonowy najwyraźniej nie dostrzegł tego, że wprowadzie K. K. zawiadamiając o przestępstwie określił wartość owego telefonu, będącego jego przedmiotem, na kwotę 300 zł (k. 1v), ale już przed sądem twierdził, bądź to, że telefon ten otrzymał od K. H. w zamian za utracony przez niego samochód, który nabył za kwotę 200 zł (k. 56, 64), bądź też, iż otrzymał ten telefon za koszty ławety, wynoszące ok. 150 zł (k. 103-104).

Okoliczności te potwierdził ostatecznie K. H. („dałem go w zamian za koszty ławety” – k. 104v).

Nadto stwierdzając wprost, że „zapłacił za ten telefon 200 zł (k. 49v, 63v, 64).

Pomimo wagi tych twierdzeń dla dokonania prawidłowej oceny prawno-karnej przedmiotowego czynu, w toku trwającego postępowania nawet nie próbowano miarodajnie ustalić wartości tego (wszak jeszcze wówczas dostępnego)

telefonu. Nie uczyniono tego, mimo, że sam oskarżony podał, że „telefon ten nie jest wart nawet 200 zł” (k. 13). Taką też wartość telefonu potwierdził K. H. (k. 49v).

W aktach sprawy znajduje się nadto zapisek urzędowy, prowadzącego dochodzenie funkcjonariusza policji, potwierdzający fakt sprawdzenia przez niego wartości nowych i używanych telefonów marki Nokia 6233, oferowanych na portalu internetowym Allegro oraz w komisach i innych podobnych placówkach, z którego wynika, iż ceny oferowanych tam telefonów oscylują od 195 zł do 550 zł (k. 30).

W tym stanie sprawy i przy potwierdzeniu przez K. W. tego, że sprzedał on K. samochód za 200 zł (k. 115), ustalenie Sądu Rejonowego dotyczące wartości telefonu będącego przedmiotem postępowania, i przyjęcie że stanowi ją kwota 300 zł, jest ewidentnie dowolne.

Taki sposób procedowania rażąco uchybia wymogom przepisów art. 366 § 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Poczynionych przez ten Sąd ustaleń w tym zakresie nie sposób aprobować, skoro nie stanowią one rezultatu możliwych do przeprowadzenia w sprawie czynności dowodowych, przyjętych w zamiarze wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy (art. 366 § 1 k.p.k.). Dokonana przez Sąd ocena przeprowadzonych – na tę okoliczność – dowodów nie respektuje wymogów art. 7 k.p.k., bo najwyraźniej ich nie uwzględnia, tak w aspekcie logicznego rozumowania, jak i potrzeby odniesienia się do całokształtu ujawnionych w toku procesu okoliczności.

Wpływ tych rażących uchybień na treść zaskarżonego wyroku jest istotny. W przypadku bowiem przestrzegania przez sąd obu tych przepisów, mogłoby dojść do odmiennej, i to zdecydowanie korzystniejszej dla oskarżonego, prawnie – karnej oceny przypisanego mu czynu, a zatem - w konsekwencji - i wymierzenia mu łagodniejszej kary za jego dokonanie.

Nadto prawomocne skazanie oskarżonego w niniejszej sprawie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania spowodowało zarządzenie, postanowieniem z dnia 28 stycznia 2011 r. Sądu Rejonowego, wykonania wobec oskarżonego kary czterech miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 6 listopada 2008 r., której wykonanie warunkowo zawieszono na okres lat trzech.

To też dowodzi istotności wpływu stwierdzonego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy będzie miał na uwadze powyższe wnioski i spostrzeżenia i w oparciu o analizę całokształtu ujawnionych w toku procesu okoliczności ustali wartość telefonu, który był przedmiotem zarzucanego oskarżonemu czynu.

Z tych to względów, orzeczono jak wyżej.